

Štev. 7.

V Ljubljani, 1. malega srpana 1901.

Leto II.

Poletni večer.

Še zadnjič, zadnjič je solnce
poljubilo širno ravan —
in šlo in zašlo je za gore
na daljno, na tujo stran.

1.

Oj, tam nad šumečimi morji,
tam posteljo svojo ima —
vso zlato, obdano z demanti,
z lepotami vsega sveta.

In tamkaj bo sanjalo solnce
o tebi, ti širna ravan,
o tvojih cveticah dehtečih,
dokler ne zasije spet dan!

2.

Tam od cerkvice na holmu
plava v daljo zvona glas,
plava tja v dolino mirno,
plava v mojo rodno vas.

Čula bo ga mati moja
in molila bo gorkó,
oče sivi z njo bo molil —
rosno jima bo oko.

Spomnila se bosta sina,
ki v daljavi tam živi,
ki v daljavi tam po domu
tak neskončno hrepeni . . .

3.

Sen-mladenič lic milobnih
speje iz višav;
iz oči tako sanjavih
sije mu ljubav.

Ah, tako neskončno ljubi
on človeštvo vse,
ah, tako neskončno rad mu
bi odvzel gorje . . .

Lice vsakogar poljubi,
ko je tih večer;
dahne vanj vesele sanje,
dahne sladki mir . . .

Ivo Danič.

Vrabček in lastovka.

Vrabček — mlad lenuh,
vrabček — potepuh
culico je nosil,
milostinje prosil:
»Siromak sem jaz,
prosim, prosim vas!«

Lastovka gospa
mimo je prišla,
mošnjico odprla
in se vanj ozrla:
»Vrabček, vse ti dam,
če ne bo te sram!«

Vrabček, umen ptič,
več ni črnil nič,
nekaj ga je speklo,
nekaj mu je reklo:
»Ej, grdo je pač,
mlad in zdrav — berač!«

Vida.

Naročilo.

Ptička je na okno sela —
čudna ptička bela,
gledala je v gorko sobo,
to-le pesem pela:

tam sem bila, tam sem pela . . .
Bogec pa dejal je:
„Leti, leti, k zemlji leti!“
In mi krila dal je . . .

Kjer se solnce izprehaja
po dvoranaх zlatih,
v raj nebeški pogledava
ob demantnih vratih,

„Zlata dušica otroška
tamkaj v hiši biva,
lepa je in pa nedolžna,
blaga, prikupljiva.

kjer zvenijo harf glasovi
ob neba prestoli,
kjer na zlatem stolu Bogec
nate gleda dolí:

Zleti tja in dej dušici:
Bogec rad ima te,
pa v nebesih poleg sebe
prostor hrani zate!“

Andrej Rapč.

Birmanec.

Spisal *Radivoj*.

soboto pred binkoštno nedeljo je bilo. Po trgu se izprehaja vse polno ljudi, ki kupujejo, največ pa morda gledajo po prodajalnih kolibah razstavljene stvari, igrače in slaščice.

Kar hipoma se zaleti množica ljudi proti oglu za neko lopo.

Tamkaj je ležala v nezavesti na tleh beraška deklica; zemlja in obleka sta bili krvavi.

Kmalu so pripeljali tja rešilni voz. Prišel je tudi zdravnik. Ta je pogledal deklico in zmajal z glavo, rekoč: »Kri se ji je ulila! Pomoči ji ni več mogoče!«

Dva moža sta jo spravila potem v voz, ki je zdrdral proti bolnici.

* * *

»Kako dolgo ni Jerice! Kako sem že lačen. Gotovo je šla k botru. Prinesla mi bo za birmo novo obleko. Kako bo prijetno! — Kako sem lačen!«

S pojemačim glasom je govoril te besede deček. Hodil je nekoliko časa po sobi. A ker se je bilo že zmračilo, je legel na posteljo. Pa je bila videti preprosta in ubožna ta posteljca. Taka je bila kakor ostala oprava, kolikor je je sploh bilo v sobici.

Dolgo časa je sedel deček na postelji s sklenjenimi ročicami, glasno moleč vse molitve, kolikor se jih je naučil še od rajнке mamice in od edine, še živeče sestre. Nepremično je gledal na sv. Razpelo na nasprotni steni. Tuintam mu je splaval pogled do vrat. A niso se odprla, sestrice ni bilo z njegovo obleko! — Spanec ga je premagal. Sladko je začel sanjati o jutrišnji birmi. Sanjal je o novem oblačilcu, o svetli cerkvi, o gospodu škofu...

Pričelo je zvoniti v mestnih cerkvah k dnevu. Nekako lepše se ujemajo danes glasovi zvonov, saj naznanjajo lep, velik praznik. Danes je vendar Duhovo, danes je binkoštna nedelja, ko pojde toliko dečkov in deklic k birmi. Srečna decal!

Na dečkovo posteljo so posvetili prvi žarki ljubega solnčeca, ki so zbudili dečka. Hitro je skočil pokonci, pogledal na sosednjo posteljo in zgubančil čelo. Bila je namreč prazna, saj ni bilo Jerice na nji.

Temne slutnje so se mu začele zbujati v duši. Zakaj ni prišla Jerica? Kod neki hodi? Kje je spala? Kje je njegovo birmansko oblačilo? — Vrhutega se je tudi začel oglašati njegov lačni želodček. Treba bi ga bilo umiriti...

Deček je šel k omari. Ali nobene skorjice kruha ni bilo več v nji. Vsi lončki so bili prazni. Le par vinarjev je ležalo na polici. Te je pobral, hoteč si kupiti kruha. Oblekel se je površno in hitel odpirat vrata. Preveč slaboten je že. Komaj doseže kljuko, ali premakniti je ne more. Pritiska in pritiska, dokler se ne zgrudi na tla. Glad ga je premagal, zakaj jedel že ni od včera j zjutraj, odkar je šla sestra z doma.

Že itak blede lice mu je še bolj pobledelo. Precej časa že leži nepremično na tleh, ali zdajci se mu razlije po licu nasmeh . . .

Dečku se zazdi, da je v veliki cerkvi. Oblečen je v lepo, novo obleko. Ravno stoji pred njim škof. Pomazilil ga je na čelu in se dotaknil njegovih lic . . .

Zavezal mu je boter čelo z belim trakom . . .

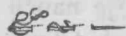
Na trgu sta. Pred prodajalčevo lopo zbira boter svojemu birmancu darila. Kupil mu je uro z dolgo, zlato verižico, orglice, lepo mašno knjigo in polno ruto slaščic . . .

Prvič je danes v gostilnici. Boter mu je ukazal, naj gre po sestro Jerico. In sedaj tam vsi trije jedo in pijo. Kako je vesela Jerica bratovih daril! Kako ogleduje zlato verižico! Kako ji ugaja lepa mašna knjižica! . . . Še bolj so se nasmehnili dečkova lica. Zaklical je s slabotnim glasom: »Jerica!« A precej je spet utihnil. Z lica mu je izginil nasmeh. V sobi je ležal — mrliček . . .

* * *

Binkoštni ponedeljek popoldne se je vil proti mestnemu pokopališču žalosten izprevod. Nekaterim se je zdelo nenavadno, ker so nesli dvoje rakev obenem. Obe sta bili beli, a prva je bila večja kakor druga. Spredaj je šlo paroma več dečkov — součencev Jeričinega bratca.

V en grob so položili oba, brata in sestro, ki sta praznovala med nebeškimi krilatci binkoštno praznike . . .

Ah, kako rad . . .

*Ah, kako rad
ptiček zletel bi iz kletke:
Tam zunaj sije pomlad,
dehtijo cvetke . . .*

*Tam zunaj zlata prostost,
veselje in sreča,
tu notri težka bridkost,
tu notri je ječa.*

*Pesem mi v sredi srca
zaprta je divna,
a poša ven si ne zna,
žalost mori jo skrivna.*

*Ah, sreče detinske vrt,
ah, deca, vi cvetke žive,
k vam meni vhod je zaprt,
nad mano so megle sive!*

Fran Žgur.

Kako je Mencejev Matijček prvikrat pušil.

Spisal Fr. G. P. *— G. P. —*

I.

Mencejka je bila vdova že več let.

Njen mož Janez je v svojih mladih letih kočijažil pri grofu Auerspergu in tudi ko se je bil priženil na lepo posestvo svoje žene, ni mogel pustiti kočijaškega posla, nego kočijažil je še poslej. Kupil si je lep, lahek voziček, mladega, iskrega konja, čedno zaprego in najboljše jermenje. In vozil je v Ljubljano in še dalje vaško gospodo, učitelja in učiteljico, kaplana, poštarico, Grbičevega študenta, orožniškega četovodjo in sploh vsakogar, ki je imel toliko pod palcem, da mu ni bilo treba hoditi peš po tisti enolični in dolgočasni, brezkončni cesti preko ljubljanskega barja. Pa je bilo res lepo gledati Menceja, kadar je sedel na zelenem, zganjenem »kocu«
spredaj na poskočnem vozičku, z zelenim klobukom, pomaknjenim na desno uho, in s smodko-viržinko v ustih! Čeden mož je bil Mencej: imel je črne, velike, žive oči, rdeč, okrogel obraz, pod nosom močne, lepo zavihane brke in pod klobukom bujne, košate kodre, ki so uhajali na čelo. Bil je velike, čvrste, dobro-rejene rasti in prijaznega vedenja. Hej, prava slast je bila, voziti se z Mencejem! Janez je tlesnil z jezikom, počil z bičem, in vranec je zacepetal, vrteč ušesa in prhaje skozi nosnice, voziček pa je poskakoval po prašni cesti lahko in brez sunkov, prav kakor pleše vitka ladjica po mehkih valovih!

Mencej da ni imel nobenega dobička od svojega kočijaženja: veliko in obširno posestvo je ostalo navadno brez gospodarja, Mencejka je zmagovala delo komaj pri hiši, posli pa so ravnali kakor se jim je ljubilo, lenarili, ležali v senci, se zabavali med seboj ter zanemarjali najnujnejša opravila. Gospodar je posedal po ljubljanskih gostilnicah, pil, igral z gosti na kvarte ali domino, zapravljaj denar ter se vračal skoraj vselej vinjen domov.

Večkrat mu je prigovarjala Mencejka: »Bodi pameten! Misli na svoje otroke, ostani doma in brigaj se za svoje posestvo!« Mencej pa se ni zmenil niti za ženine solze, nego je komaj čakal, da se je oglasil zopet nov »škric«, ki ga je peljal v mesto.

In posestvo je propadalo. Pridelalo se je premalo, začeli so se delati dolгови, in rubežni so bile na dnevnem redu. Janez pa se niti za to ni brigal. Imel je navadno od vina težko glavo, ali pa je spal pod debelo tepko in čakal, kdaj oddrda iznova v lepo Ljubljano, kjer ga čakajo pri Kamničanu veseli pivci in zabavni igralci.

Neko noč pa je pridirjal vranec z razbitim, blatnim vozičkom sam domov. Ko so šli iskat Janeza, so ga našli v globokem, mlakužaste vode polnem jarku — mrtvega. Okolo ust in glave se ga je držal opolzli biček, loček in kolmaž, na temenu pa mu je zijala široka rana. Bržčas je bil vinjeni Mencej zaspal na vozu, konj se je v temi splašil, butil z vozom ob drog brzojavne žice, in Janez je padel na tla, udaril z glavo ob miljski kamen, se nezavesten strkljal po poševnem obkrajku v jarek in utonil . . .

II.

Mencejka je poslej sama gospodarila in gospodinjala. Poprodala je nekaj sveta, plačala dolgove in pridno delala, da je poskrbela za svojo družino. Imela je že petero otrok. Jožek je še ležal v zibelki, dva bratca, Mihec in Tonče, sta letala že sama v srajci okolo hiše, Nežika in Matijček pa sta hodila v šolo.

Hvala Bogu, otroci so bili vsi pridni in zdravi — ne, ne, le Matijček, najstarejši sin, je bil poreden potepuh. Zanimarjal je šolo, se klatil po vasi, stikal po gozdu za ptičjimi gnezdi ali pa hodil po vrteh za dobrimi hruškami in jabolkami. Mati je imela dosti žalosti z njim, učitelj pa mnogo jeze in skrbi.

Čudno ni bilo torej, da sta hodila Nežika in Matijček skupaj v isti razred, dasi je bil Matijček tri leta starejši od sestrice. In vendar je bila Nežika najboljša učenka, Matijček pa je navadno sedel v zadnji klopi ali pa je — klečal za pečjo . . . Mati je poizkusila vse, da bi se Matijče poboljšal, ga je kaznovala, da mu ni kupila obleke in črevljev, da je moral stradati, zaprt v hiši, ali pa mu je celo navila ušesa. — Vse ni pomagalo nič! Matijček je bil in ostal poreden potepuh . . .

III.

Nekega dne proti večeru je sedela Nežika na klopi pred hišo, in pred njo je ležal kocasti Murče. Napravila je bila že svojo nalogo, pozibala Joška, da je zaspal, potem pa se je šla v veseli zavesti, da je pridna učenka in poslušna hčerka, pred hišo igrat s prijaznim Murčetom.

Tistega dne Matijčka zopet ni bilo v šolo. A tudi doma ga ni bilo. Ko pa se je začelo mračiti ter so se že začeli ljudje vračati s polja, jo je primahal Matijček bos in gologlav, v raztrganih hlačah in razcefrani srajci po cesti proti domu. Moško je stopal, tiščal obe roki v žepih, po hrbtu pa mu je opletala leno obešena torbica s knjigami in tablico.

Iz ust se mu je kadil dim!

»Joj, Matijček, kaj pa delaš!?« je vzkliknila Nežika prestrašena, in tudi Murče je dvignil svoj kosmati in brkati gobček ter srepo in ostro gledal Matijčka.

»Kadim! — Pušim!« se je odrezal Matijček ter se razkoračil pred sestro. »Ali ne znam? Kakor veliki možje! Hej, glej, kakšne oblake znam delati!«

In pihal, pihal je, da je bil ves v oblakih ter se ponosno smejal . . . Ali kar hipoma je začel bledeti, v glavi se mu je zvrtilo, želodec se je skrčil in ves svet je zaplesal okolo njega.

In Matijček je omahnil poleg Nežike, kašljal, kakor bi se hotel zadaviti, a na obrazu mu je stal mrzel pot.

»Umr! bom, Nežika, umr!« je zajokal, ležel na zemljo in ječal.

Tudi Nežika je zajokala.

»Oh, Matijček, nikar ne umri! Kaj ne, da boš odslej vedno priden — kaj ne? Oh, Matijček, vidiš, Bog te je kaznoval, ker nagajaš materi in ne hodiš v šolo!«

»Hu, hu, in sedaj bom umrl in šel v pekel! Hu, hu, hu!«

Nežika je pokleknila poleg bratca in začela jokaje moliti.

»Moli še ti, Matijček, da ozdraviš, moli!« mu je prigovarjala. »Ako obljubiš Bogu, da se poboljšaš, morda vendar ne umreš!«

»Obljubljam — ljubljam, Nežika! Oh, kako me zavija po trebuhul! Želodec se mi hoče odtrgati in glava počiti! Moj Bog, umrl bom!«

In Matijček je jokal, ječal, stokal — končno pa se je onesvestil in zaspal . . .

Mencejka je prišla tedaj domov s polja. Pred hišo je našla na tleh ležečega Matijčka, poleg njega pa so na glas jokali Nežika, Mihec in Tonček!

»Matijček je umrl!« je javkala Nežika ter ihtela neutolažno; Mihec in Tonček pa sta jecala:

»Icek mlcal!«

Prestrašila se je za hip tudi Mencejka; ko pa je videla, da bleedi Matijček diha, ter zapazila poleg njega ležečo in tlečo smodko, je takoj uganila, kaj se je zgodilo.

Pobrala je sina, ga nesla na posteljo ter mu dela na glavo mrzel moker robec. In Nežika je morala vedno iznova namakati robec ter ga polagati bratu na potno čelo.

Črez dve uri pa se je Matijček zopet zavedel. Slab je bil in vstati ni mogel, zakaj mrzlica ga je tresla.

Mati pa mu je dejala: »Vidiš, Matijček, kako te je Bog kaznoval radi tvojega potepuštva in radi tvoje lenobe! Kdor ne uboga, ga tepe nadloga! Malo je manjkalo, pa bi bil sedajle v peklu med samimi hudobci!«

Na glas je zajokal Matijček: »O mati, nikdar več vam ne bom nagajal in tudi v šolo bom hodil! Priden bom in ubogljiv kakor Nežika!«

»Dobro«, je dejala Mencejka, »poboljšaj se, in rad te bo imel zopet Bog, vesel te bo učitelj in jaz ti bom kupila novo obleko in nove črevlje!«

In tako se je zgodilo. Matijček je ležal še drugega dne, potem pa je zahajal vedno pridno in redno v šolo. Kmalu je popravil, kar je zamudil ter bil končno med najboljšimi učenci . . .

* * *

Mnogo let je minilo od tega dne, ko je pušil Matijček prvo smodko. Danes je že sam svoj gospodar, ima lepo posestvo, lepo ženo in lepé otroke.

Ondi za velikim zrcalom v hiši pa ima tudi lepo škatljico in v nji staro, suho, skoraj docela razpadlo smodko.

In večkrat, kadar se meniva o otrokih, se spominja svojih najmlajših let ter pravi:

»Vidite, gospod, če bi te-le smodke ne bilo, bi bil jaz bržčas sedajle docela izgubljen človek in potepuh, ki ga potikajo po prisilnih delavnicah in ječah! No, takrat sem pušil prvikrat in zadnjikrat, hvala Bogu!«

In Nežika, lepa, čvrsta njegova sestra, ki se bo še letos omožila z Grbičevim mladim doktorjem, se pri takih opombah svojega brata smehlja zadovoljno in srečno, jaz pa se smehljam z njima, svojima dobrima znancema.

PRILOGA „ZVONČKU“

Lev.

Opisal Kramarjev.

Lev je do 2 *m* dolg in do 1 *m* visok. Sprednji del je mnogo močnejši od zadnjega. Porasten je z rumenō, kratko dlako. Le samec ima še črez pleča in vrat lepo, dolgo grivo. Glava levova je bolj štirioeglata ko okrogla. Oči so precej velike in bistre, zobovje pa sila močno. Rep je blizu do 1 *m* dolg ter prehaja v rožen konec, ki je skrit v šopu dlake. Zaradi lepe postave, neustrasnosti in silne moči imenujemo leva tudi kralja vseh živali.

Lev pa ne živi v naših krajih, marveč daleč, daleč od nas. Lev stanuje namreč po gorah in planjavah Afrike in toplejše Azije. Tam si izbere za svojo deželo, v kateri kraljuje, navadno manj obrastene, odprte kraje. Gosto porastenih krajev nima rad. Lev je sicer skoro v vseh lastnostih podoben drugim mačkam. Vendar pa ni tako krvolečen ko so te. Zato mu je za hrano ljubša žival, ki so jo usmrtili že druge zveri, ali pa so jo ustrelili ondotni seljaki. Tem seljakom zaradi tega vedno sledi, kadar se preselijo v kak drug kraj. Lev je tudi lenejši kakor so druge mačke. Zato si izbere za svoje ležišče plitvo jamo za grmovjem blizu kake vode. Tu preži na živali, ki se pridejo napajati in le redkokdaj mu utečejo vse.

Lev je močna žival. Podnevi navadno spi, a ko se zmrači, gre z grmečim rjoventjem na lov. Glavo povesi proti tlom in tako silno rjove, da se daleč na okrog prestrašijo vse živali. Opice splezajo od samega strahu na najvišje veje; tuleča hijena utihne; kamela, ki nosi jezdeca in tovore, se tako prestraši, da vrže vse s sebe ter beži, kar more; konj se prične spenjati in prhati; čreda, ki je prej meketala, utihne, in celo pes, ki je že premagal leoparda in hijene, prične cviliti in se stiskati h gospodarju. Posebno pa se boje žirafe in plahe gazele. Kakor da bi jih nesel veter, beže v daljavo, da utečejo smrti. Lev dobro ve, da se ga boje in beže pred njim vse živali, zato jih zalezuje prav previdno.

Kadar ne dobi dosti divje živali, se odpravi v staje, kjer biva človek s svojo čredo. Staje so ograjene s trnjevimimi vejami, ki so spletene v 1 *m* široko in skoro 3 *m* visoko steno. Tudi ta mogočna ograja ga ne ovira, kadar je namenjen, da si poišče plen. Prav tiho se priplazi do nje, potem pa plane, da je z enim skokom v ograjenem prostoru. Tu pobije žival, ki mu je najbližja, z močno taco na tla. Pregrizne ji tilnik, potem leže z

grmečim renčanjem poleg nje. Semtertja jo tudi izpusti za trenutek, a kakor hitro se uboga žival le nekoliko gane, jo zopet zagrabi z močnimi zobmi. Ko pa se žival več ne zgane, jo prime z zobmi in preskoči z njo visoko ograjo, pa najsi bo žival tolika ali še večja kakor je tele. Potem jo vleče do pol milje daleč, kjer jo raztrga in požre.

Navadno se napoti proti naselbinam šele okolo tretje ure po polnoči. Vendar gredo starejši levi, posebno če so lačni, tudi podnevi tja in si ugrabijo svoj plen. Tako pripoveduje naselbenik, da ga je lev opoldne obiskal. »Žena moja« — tako pripoveduje dotičnik — »je sedela v veži poleg vrat, otroci pa so se igrali poleg nje, jaz pa sem blizu njih popravljal voz. Hipoma se priplazi velik, močan lev in leže v senco tik pred vrata. Ko zagleda žena neljubega gosta, se silno prestraši in zavpije. Vendar pa se ne gane in ostane z otroki, ki so takoj v največjem strahu prihiteli k nji, prav mirna. Ko zaslišim krik, zbežim proti veži, a silno se prestrašim, ko zagledam leva, ki je bil legel v senco pred vežo in mi tako zaprl pot v hišo. Lev me ni videl. Jaz pa sem imel vendarle toliko samozavesti, da sem se hitro splazil ob steni k odprtemu oknu svoje sobe. Tam sem imel nabasano puško. Hitro skočim v sobo, ki je imela k sreči odprta vrata, da sem skozi nje zamogel pregledati vse to žalostno stanje. Že se je pričel lev nekam premikati, kakor da bi se pripravljaj na skok. Sedaj mi ni preostajalo nič drugega, nego da sem napel petelina na puški. In res! V tem trenutku zakličem tiho svoji ženi, naj bo mirna, potem pa pomerim, ustrelim in k sreči zadenem leva ravno nad levim očesom v glavo. Takoj obstane smrtno

Rosa Bonheur

zadet na tleh, in rešeni smo bili silne nevarnosti.« Pravijo, da lev človeka le redkokdaj napade in se ga celo ogiblje, posebno dokler je mlad. Tudi pripovedujejo, da ga človek celo s kamenjem lahko prepodi iz brloga, le da potem ne beži pred njim. Kakor hitro pa človek beži pred njim, je izgubljen. To dobro vedo prebivalci severne Afrike in drugi ljudje, ki hodijo nanj na lov.

Love ga na razne načine. Časih je šlo na lov po več zamorcev, ki so se postavili v tri vrste druga za drugo. Prva vrsta je imela nalogo, leva zbuditi in ga pregnati iz brloga. V ta namen so ga po arabski šegi zmerjali in mu dajali razne priimke ter ga pozivljali, naj se jim vendar pokaže, če ima pogum. Če to ni nič pomagalo, so pričeli streljati. Kakor hitro pa je priletela krogla preblizu njega, tedaj je vstal, se jezno obrnil proti napadalcem in jih meril s silnim pogledom. Potem je legel na tla, pričel bičati z repom po zraku ter se pripravil na skok. Sedaj pa je bil skrajni čas, da je priskočila druga vrsta in ustrelila na leva. Če bi ga ta ne bila zadela, potem bi pomagala še tretja vrsta s svojimi strelci. Danes pa gredo na lov navadno le po trije lovci, ki so pa seveda zanesljivi strelci. Ti napadejo leva v brlogu. Gorje jim, če ga ne ustrelje takoj do mrtvega! Arabci pa so sedaj bolj pre-

vidni. Splezajo na drevesa in streljajo nanj, ko pride mimo. Časih pa izkopljejo tudi do dva metra globoko jamo. V to jamo se skrijejo, oboroženi s puškami, zgoraj pa jo pokrijejo z vejami, na katere položijo zaklanega prešiča. Ko pride lev do prešiča, ustrelje nanj. Seveda ga le redkokdaj že s prvim strelom usmrte, ker pride lev le ponoči tja. Zaradi

teme pa ne morejo dobro meriti in ga navadno le ranijo. Ranjen lev je sila raztogočen, a ne beži od tod, marveč silno renči in gleda, kje je napadalec. Med tem pa dobi že druge kroglice, ki ga zadenejo smrtno. Ko opazijo, da se več ne gane in je že mrtev, zlezejo iz luknje, zanetijo ogenj in z veseljem pričakujejo dneva. Med tem pa ga denejo iz kože in mu izrežejo srce, ki ga dadó potem navadno otrokom v jed. Menijo namreč, da postanejo taki otroci potem pogumni in se leva nič ne boje. To pa je seveda le prazna vera.

Dasi je lev silno huda zver, se da v mladosti vendarle ukrotiti in marsičesa naučiti. Svojemu strežaju je lev vdan in ga ljubi na vso moč ter mu nikdar ne stori ničesar žalega.

Leve pripeljejo časih tudi k nam. Tu jih vidimo zaprte v močnih kletkah. Krotilec gre celo med nje in kaže ljudem, kaj vse jih je naučil.

V Dandanies je čedalje manj levov, ker jih zaradi velike škode, ki jo povzročuje ta zver, jako preganjajo. V prejšnjih časih jih je bilo mnogo več. Saj so jih stari Rimljani za svoje bojne igre nalovili kar po več sto. Tako n. pr. jih je izpustil Cezar 400, Pompej pa celo 600 obenem na bojišče.

Siničica, siničica . . .

*Siničica, siničica
na vejici zeleni,
zapoj mi pesemco, zapoj
in žalost mi preženi!*

*Oblaki težkih so skrbi
zakrili mojo zvezdo. —
Ti imaš ljubko pesemco,
ti imaš mehko gnezdo . . .*

*Ti imaš širni, daljni svet,
cvetočo vso prirodo. —
Perutce tvoje pisane
veslajo ti v svobodo . . .*

*Kako glasi se tvoj čink, čink
med cvetjem, med peresci,
kako šegavo doli ti
upiraš v me očesci!*

*Lahkó ti poješ cicifuj:
sestrice imaš, bratce;
in vse vas tukaj ljubi, vse —
vas, pisane krilatce . . .*

*Siničica, siničica,
jaz nimam je sestrice
in bratca ne, nikogar ne —
imam jih le solzice.*

*Ah, žalost le, tako težkà
družica mi je zvesta,
povsod sem sam, povsod sem sam,
moj dom je daljna cesta . . .*

Fran Žgur.

Pešem o angelčku.

Detece je umrlo,
pa se mu je odprlo
zlato, sveto nebo.

Pa je tja poletelo.
in na oblaček selo
in se smejalo sladkó.

Glej, in dete začuti,
da mu rasto peruti:
„Ždaj sem pa angelček zlat!“

Pa je k Bogú poletelo
in mu ljubeče zapelo:
„Hvala Ti tisočkrat!“

Leon Poljak.

Dobro pa slabo.

Ruska narodna. Priobčil *Brinjos*.

- »Tone, kod si hodil, da te ni bilo doma, Tone — pohajkovelec?»
- »Bil sem v vaši vasi, striček — pod vašim skednjem sem ležal.«
- »No, in če bi jel tleti v skednju ogenj?»
- »Upihnil bi ga in ugasnil.«
- »No, in če bi nastal požar?»
- »E, kaj, striček, pogrel bi se.« —
- »Torej ti poznaš mojo vas?»
- »Poznam, striček.«
- »Ali so bogati moji kmetje?»
- »Bogati, striček! Sedmero jih ima eno sekiro, pa še ta je brez to-porišča.«
- »No, kaj pa počenjajo z njo?»
- »V gozd hodijo drvarit. Eden cepi goli, drugih šestero pa zeha in dolgega časa kreha.« —
- »Ali si bil v moji hiši?»
- »Bil.«
- »Tedaj, seve, si videl moje ljube ptičice?»
- »Videl.«
- »Kakšne pa so?»
- »Zelene.«
- »In kako pojo?»
- »Kva-kva-kva-kva!«
- »Budalo, to so bile žabe v mlaki! — Ali si videl moje njive?»
- »Videl.«
- »Kako plenja letos žito?»
- »Dobro, striček! Snop pri snopu bo cela vrsta, praznina pri praznini — dan hodá.« —
- »A potem, bratec, kje si bil?»
- »V Gorjah na trgu.«
- »Po kaj neki?»
- »Rži in ovsu sem nakupil.«
- »Dobro, bratec!«
- »Dobro, striček, pa ne dosti.«
- »I, zakaj pa ne?»
- »Šel sem čez reko in zmočil rž.«
- »Slabo, bratec, slabo!«
- »Naka, ne posebno slabo.«
- »Beži, beži, gobezdalo!«
- »Rž sem varil in piva navaril.«
- »Dobro, bratec, dobro!«

»Dobro, striček, pa ne dosti.«
 »I, zakaj pa ne?«
 »Prišle so svinje in posrebale vse pivo.«
 »Slabo, bratec, slabo!«
 »Naka, ne posebno slabo.«
 »Beži, beži, gobezdalo!«
 »Svinje sem pobil in meso v kadi nasolil.«
 »Dobro, bratec, dobro!«
 »Dobro, striček, pa ne dosti!«
 »I, zakaj pa ne?«
 »Prišle so mačke in mi pojedle vse meso.«
 »Slabo, bratec, slabo!«
 »Naka, ne posebno slabo.«
 »Beži, beži, gobezdalo!«
 »Mačke sem pobil in si kožuh podšil.«
 »Dobro, bratec, dobro!«
 »Dobro, striček, pa ne dosti!«
 »I, zakaj pa ne?«
 »Prišli so tatje in mi ukradli kožuh.«
 »Slabo, bratec, slabo!«
 »Naka, ne posebno slabo.«
 »Beži, beži, gobezdalo!«
 »Tatove smo polovili in jih v ječo vtaknili.«
 »Dobro, bratec, dobro!«
 »Dobro, striček, pa ne dosti.«
 »I, zakaj pa ne?«
 »Tatovi so v ječi zid prekopali in nam požgali vso vas.«

Pripluli črez noč so . . .

Pripluli črez noč so
 pomladni vetrički,
 vzcvetele cvetke so,
 zapevali ptički . . .

Z Bogom, pečica ti,
 izbica, z Bogom!
 Zdrava, ravnica ti
 zdolaj za logom!

Hej, na poljani tam
 pomlad se šeta;
 cvetke dehteče nam
 v kitice spleta . . .

Juhuhu, juhuhu!
 Kdor si jo vzame,
 lahko ta kaj cvetū
 pomladi vzame!

En, dva, tri — en, dva, tri,
 brzo za mano!
 Z nami vetrič hiti
 tja črez poljano!

Fran Žgur.

Anka in Zinka.

Spisal *Leon Poljak.*

troci so otroci, to vam rečem!

Taki so pri nas kakor drugod.

In koliko se jih časih nabere pred našo hišo! Iz vse sosesčine pridejo ter se tam zabavajo po svoje — no, da! — po otroško!

Eden se izmisli to, drugi drugo, tako da je vedno dovolj vpitja, preden se dodobra pomenijo, kaj pravzaprav hočejo. Ta bi se rad igral konje, drugi vojake; deklice bi rade prodajale in kupovale, kuhale in šivale . . .

Pravi pravcati semenj vam je tamkaj pred našo hišo ob takih prilikah! Pa to se ne zgodi tako redko.

Pozimi že, pozimi, ko je mraz in piše burja in naletava sneg. Takrat je vsak človek rad doma, da se stisne k peči in se smeje zimi, ki razsaja zunaj. Ali poleti, ko je naša hišica obrastena od temelja pa tja gori do

slemena z zeleno, senčnato trto, ko cveto po gredicah pred njo rože in se širi daleč na okrog sladak vonj ponosne lipe, ki raste pred hišo — vprašam vas, kdo bi bil ob tem prelepem času doma — v sobi pri peči?

Jaz že ne, pa vi tudi gotovo ne! In otroci tam pri nas tudi niso. E, saj me razumete! Kdo pa bi tudi mogel strpeti med štirimi stenami, ko je vendar zunaj tako lep dan, da se ti zdi, kakor bi se nebo smejalo lepi zemljici. Da, nebo zemljici, ki jo je obsulo z milijoni cvetov, z milijoni pi-sanih in dišečih cvetov! . . .

Kaj bi vam tudi koristilo, da vam navedem imena vseh tistih otrok, ki prihajajo pred našo hišo! Saj jih ne poznate.

Če imate kaj časa in dobre volje, pojdite z menoj, da se bomo igrali z njimi!

»Hijo, hijo, hop!«

In bič zažvižga po zraku in šfrkne konjiča-fantiča po ušesu, da zacvili in zajoka . . .

»Kupite, kupite masla in kislega mleka!«

In deklica ponuja od praga do praga pest prahu in skledico vode . . .

No, pa saj veste, kako se igrajo otroci! — Povsod enako, rečem vam, povsod enako! Le pojdite pogledat po svetu, pa boste videli, da je res.

Pa si ti dve poglejte!

Ha! Kajneda? I, kako sta dobre volje!

Anki še ne gre tako gladko s smehom, ali Zinka — ta se vam smeje in vam kaže bele, bele zobke.

Pa kako lepo objemlje Anko in kako jo lepo prijemlje za podbradek! No, ali bo kaj, Anka? No, no, no! Smej se vendar in dvigni glavico, pa veselo glej tja v svet, v lepi, cvetoči svet!

No, pa bo že! Lepo počasi! Kaj hočemo! Iz joka ne gre tako lahko v smeh. E, ne, ne! Kdor se je že kdaj jokal, ta gotovo ve, da je res takol! Pa bi ga tudi rad poznal, kdor se še ni jokal izmed nas! Saj je nekateremu dovolj, da mu pokažeš prst, pa ga polijejo solze. Nekateri ljudje so bolj mehki, kakor bi bili napravljeni iz voska.

Nekako taka je tudi Anka. Pa kaj more ona zato? Taka je pač — pa je konec besed!

In s sestro Zinko časih zapoje, ah, zapoje, da je kaj!

Naš kanarček, ki je ubožec zaprt v kletki — kaj bo on! Zinka in Anka — te dve znata, jojmene!

Ali to je pa tudi res, da mora Ančina vedno obveljati. Naj stane, kar hoče — njena mora obveljati!

Če reče Zinka: »Anka, zapojva tisto »Kdo te, ptiček mali?« . . .«, takrat gotovo pravi Anka: »Ne te, ampak tisto »Izpod skale« zapojva«.

In tako hoče Zinka svojo, Anka svojo . . .

In kaj je konec?

Jok — seveda!

Potlej pa mora Zinka tolažiti sestrico, jo lepo božkati in ji obljublja, da bo vselej samo tisto zapela, ki si jo ona izbere. In kakor prihaja nebo, prepreženo z oblaki, ko se začne jasni, vedno čisteje in čisteje, vedno lepše in lepše, tako se izpreminja tudi Anki lice. Tamkaj v kotičkih ob ustnicah se ji začne nekaj tresti, potem ji zatrepeče ves obrazek, in po njem se razlije presrčen smeh — prav kakor solnček po nebu.

Zinka pa se udari od veselja ob kolena in reče sestrici: »Ah, ti avša!«

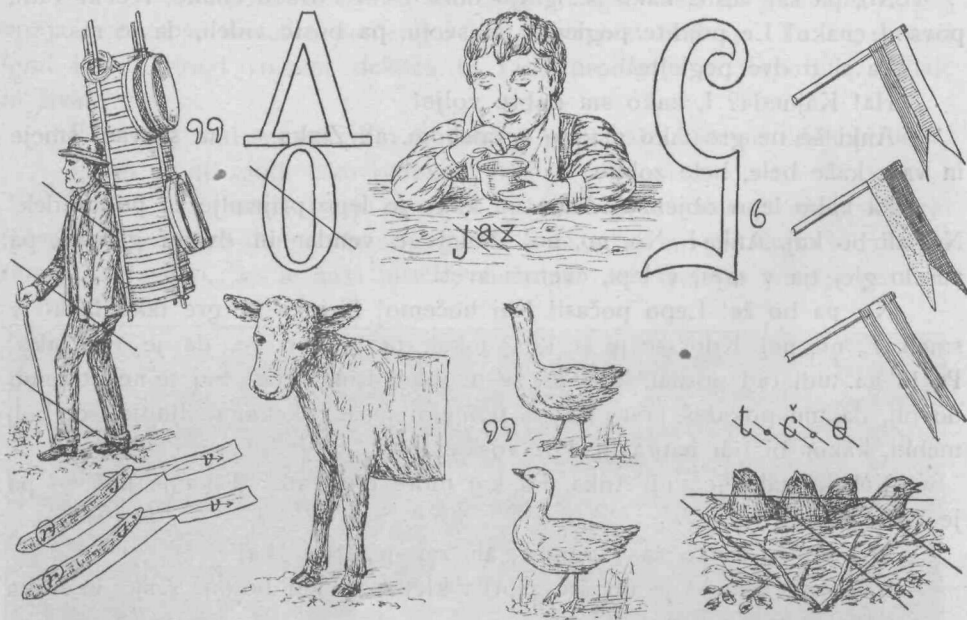
Anki pa se to tako dobro zdi, da se smeje, kar se da.

Avša pa vendarle ni, ampak otrok je, otrok! E, da bi bila le še dolgo!

Rebus.

Priobčil Fr. Rojec.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Žive luči.

Ali poznate kresnico? Škoda vprašanja, kaj ne? Zvečer se ob njivah v travi, v grmovju zasveti svetlozelenkasta lučca, tam zopet druga, tretja, ki izgine v travi, pa se zopet pokaže. Zdaj se vzdigne v zrak, leti nekaj časa, pa se zopet skrije. Vem, da ste že lovili te lučce; saj sem jih jaz tudi. Spominjam se še, kako sem se začudil, ko sem lučco ujel, pa sem imel muho v roki. Tekel sem k materi: »Mama, poglejte, kakšno muho sem ujel! Če leti, tako lepo sveti!« Pa so me mati poučili, da se ta žuželka imenuje kresnica, ker živi le o kresu, in da se sprednji del njenega života v temi sveti. Crviček, iz katerega se kresnica razvije, se tudi ves sveti. Takih prikazni najdemo v prirodi veliko. Trhli les se tudi sveti ponoči. Učenjaki imenujejo to lastnost fosforovanje. Če leti,

se sveti kresnica veliko bolj živo, kakor če miruje. Videl sem že dečke, da so si kresnice natikali za trak na klobuku ali jih celo pritrdili z iglo. To je prav grdo mučenje živalc. Vem, da pridni bralci »Zvončkovi« ne delajo kaj takega.

V naših krajih poznamo samo to živalco, ki se sveti. Je pa še mnogo drugih žuželk, ki se svetijo tako kot kresnica in še veliko lepše in močnejše. Neki hrošč-skakalec se v temi sveti tako močno, da je mogel neki francoski učenjak ob njegovi svetlobi celo fotografovati. Mnogo takih žuželk živi v južni Kaliforniji. Ena vrsta razširja dvoje svetlob. Na vsaki strani vratnega oklepa ima okroglasto rumenkasto liso, ki se jako živo, rumenkastobelo sveti; še bolj jako pa se sveti spodnji del života. Ako steremo sveteče telesne delce v prah in jih stresemo v vodo, je videti voda kakor žareča raztopljena kovina. Jakost

svetlobe pa ni zavisna od velikosti žuželke. Tudi v morju živi neka vrsta črvičkov, ki imajo to lastnost. Če pridejo na površje, je v daljavi 10 in več metrov videti, kakor da bi bilo morje posuto z lučcami. Veliko svetlečih se hroščev-skakalcev se dobi ob obalah afriških. Neki prirodoslovec si je napravil celo svetilnico, tako da je zaprl več hroščev v stekleno cev. Pri taki svetilnici je moči brati in pisati. Med živalmi, ki imajo lastnost svetjenja, je tudi neka vrsta morskega soma.

O. M.

Pregovori.

Kdor ima obraz, ima tudi dušo.
Kdor za vse grabi, malo prime.
Kdor laži verjame, tega laž prevari.
Kdor kupuje, česar ne potrebuje, ta prodaja, kar potrebuje.
Kdor dolgo odlaš, dolgo ne konča.
Kdor vsakega sluša, ne ravna prav, kdor nikogar, še slabše.
Kdor dela zlo, naj se ne nadeja dobrega.
Kdor ukrade jajce, ta bi tudi kokoš.

Vprašanja solnčecu.

Besede zložila Vida.

Uglasbil Olimpij.

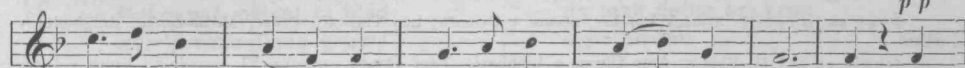
Otroško.

Kje, soln - če - ce moje, do - mov - je je tvo - je, kam poj - deš o
Pa kje ta tvoj grad je? Mar tu - di ves zlat je, in po - stelj - ca,
Pa kdo te u - spa - va, kdo se po - i - gra - va s te - boj, ka - dar
Pa ni - maš je maj - ke. Kdo pra - vi ti baj - ke? In ven - ce, kdo

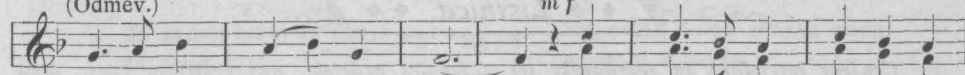
mra - ku, o mra - ku no - coj? »Črez si - nje vo - di - ce na
kak - šna je, kak - šna je ta? »Moj grad za go - ra - mi, čuj,
dolg - čas ti, dolg - čas ti je? »Aj, zvez - di - ce ta - krat pri -
sple - ta, kdo sple - ta za - te? »Ves svet mi je maj - ka, ves

zla - te stop - ni - ce, tja v grad bom po - pla - va - lo svoj, tja
bi - se - ri sa - mi in po - stelj - ca vsa iz zla - ta, in
še - ta - jo vsa - krat, če noč je, če dolg - čas mi je, če
svet mi je baj - ka in ro - že so mo - je se - stre, in

(Odmev.)

mf

v grad bom po - pla - va - lo svoj. Črez sin - je vo - di - ce, na
po - stelj - ca vsa iz zla - ta. Moj grad za go - ra - mi, čuj,
noč je, če dolg - čas mi je. Aj, zvez - di - ce ta - krat, pri -
ro - že so mo - je se - stré. Ves svet mi je maj - ka, ves

zla - te stop - ni - ce, tja v grad bom po - pla - va - lo, pla - va - lo svoj!«
bi - se - ri sa - mi, in po - stelj - ca vsa iz zla - ta, iz zla - ta!«
še - ta - jo vsa - krat, če noč je, če dolg - čas, če dolg - čas mi je!«
svet mi je baj - ka, in ro - že so mo - je, so mo - je se - stre!«

Dva naša sotrudnika sta umrla.

Drugič v dobi svojega obstanka izpolnjuje danes »Zvonček« žalostno dolžnost, da naznanja svojim bralcem tožno vest o smrti dveh svojih vrlih sotrudnikov. Preteklega meseca sta namreč umrla v Ljubljani v mladeniški dobi bogoslovec Fran Dobnikar, ki je risal za »Zvonček« podobne, na katerih se je podpisaval s črkama S. J., in slušatelj prava Jos. Murn, ka-

terega pesem »Vlahi« je priobčil naš list pod imenom Aleksandrov. Oba je ugrabila neozdravljiva bolezen — sušica, ko še nista izpolnila 23. leta svoje dobe! Tako mlada, pa sta morala umreti, ko bi bila lahko ne samo našemu listu, temveč vsemu narodu še dolgo vrste let v veselje in ponos! Slovenec nima sreče . . . V prihodnji številki priobčimo Dobnikarjev in Murnov životopis s sliko. Blag jima spomin in pokoj!

Rešitev skakalnice in naloge v šesti številki.

1	30	21	34	3	12	19
22	35	2	11	20	41	4
31	10	29		33	18	13
36	23	32	17	28	5	40
9	16	25	38	7	14	27
24	37	8	15	26	39	6

Če zvežeš zloge tako, kakor kažejo števila v posameznih okencih, dobiš te-le vrstice iz Simona Jenka pesmi »Molitev« :

Oče, z nami bodi,
kaži pravi pot,
ki do sreče vodi;
ti nam daj kreposti,
da, kar sklene um,
v djanju naš pogum
skaže brez slabosti!

Prav so jo rešili: Srečko Ferjančič, učenec na vadnici v Ljubljani; Dragica Farčnik, poštna uprav., Lizika Kandolin, učenka v Studenicah pri Polzeli; Avg. in Emil Zora v Gorici; Stanko Čibelj, učenec v Gorici.

Naloga: Polž prileze na vrh plotu deveti dan.

Prav so jo rešili: Tonček Porekar, učenec v Ormožu; Leo Travnar, učenec, Milan Ženko, drugošolec v Ljubljani.

Oboje so rešili: Vida in Ante Obreza v Ljubljani; Pepi Ižanec, učenka VI. razreda na Vrtači v Ljubljani; Ivana Hribar, Stefaniya Siard in Prostoposlava Primic v Ljubljani; Andrej Čekada, učenec v Ljubljani; Stefan Schneider, Ludovik Kociper, Ludovik Stih, učenci v Svetinjah; Adalbert Otorepec, Matevž Puklavac, Ivo Spendija, Ciril Trstenjak, Franc Trstenjak, Franc Zibrat, učenci, Mjicka Borko, Alojzija in Ivanka Ivanuša, Julijana Malec, Mjicka Masnec, Rozika Plavec, Mjicka Praprotnik, Alojzija Štiber, učenke pri Sv. Ivanu na Humu; Ivanka Kocmut, učenka V. razr. pri Sv. Juriju ob Ščavnici; Dominik Cizelj, učenec v Polzeli pri Celju; Vekoslav in Davorin Čander v Zibiki.

Cenjene sotrudnice in sotrudnike ter reševalce prosimo, naj pošiljajo svoje spise od srede tega meseca do srede meseca kimavca na naslov: **Engelbert Gangl, Metlika (Dolenjsko).**

»Zvončkove« naročnike, ki jim je potekla polletna naročnina, prosimo, da jo blagovole uposlata, oziroma obnoviti.

V pesmi »Sanje« na 121. strani se mora glasiti tretja vrstica prve kitice: »Kadar zaprete jasne oči.« — **Radislav Savinjski:** Kako Vam naj odgovorimo, če ne vemo, niti kaj ste niti kje ste? Če hočete, da Vam pišemo, moramo vedeti Vaš popolni naslov! »Adresse« tistega, komur je namenjeno Vaše pismo, tudi ni Bog ve kako težko zvedeti: V vsaki »Zvončkovi« številki je razločno natisnjen njegov naslov spodaj na zadnji strani. Dobro je, če pozna človek list, ki hoče zanj pisati, spredaj in zadaj, znotraj in zunaj!

Novim naročnikom so na razpolago še vse številke lanskega in letošnjega letnika.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto **5 K**, pol leta **2 K 50 h**, četrta leta **1 K 25 h**. — Izdajatelj, upravitelj in odgovorni urednik je **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. — Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl**, Dunaj (Wien), IX., Porzellangasse Nr. 20, II., III./31.